

Patriarhul României: Recunoștință pentru darul timpului trecut și speranță pentru viitor

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit la slujba săvârșită în noaptea trecerii dintre ani (2023-2024), la Catedrala Patriarhală, un cuvânt despre timp și speranță în care îndeamnă, totodată, la cultivarea păcii și prețuirea sănătății.

Text integral:

Recunoștință pentru darul timpului trecut și speranță pentru viitor

La trecerea în anul nou, 2024, am mulțumit lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El în anul 2023 și ne-am rugat să ne învrednicească să sporim în dreapta credință, în dragostea către El și cea către aproapele și întru toate faptele bune (Rugăciunea de mulțumire de la Slujbei trecerii dintre ani).

Slujba care a fost săvârșită acum, la trecerea dintre ani, reprezintă o atitudine sau o stare spirituală față de timpul anului care s-a încheiat și față de timpul anului care începe. Această slujbă este o punte a recunoștinței și a speranței între ani. De aceea, lucrarea cea mai potrivită pentru petrecerea anului vechi și întâmpinarea anului nou este rugăciunea de mulțumire săvârșită în Biserica lui Hristos, Împăratul veacurilor (cf. Fapte 1, 7; Evrei 1, 2).

Conform hotărârii Sfântului Sinod nr. 630 din 17 februarie 2011, la Slujba ce se săvârșește în noaptea trecerii dintre ani se citește Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos, deoarece la 1 ianuarie sărbătorim Tăierea împrejur și punerea numelui Pruncului Iisus, care înseamnă „Dumnezeu mântuiește” sau „Dumnezeu este mântuitor”. Prin chemarea stăruitoare a numelui mântuitor al Domnului nostru Iisus Hristos, Creatorul lumii și Împăratul veacurilor, se sfințește viața celor ce se roagă, dar și timpul și spațiul în care se roagă oamenii.

Anul nou în care am intrat este un nou dar pe care-l primim de la Dumnezeu. De aceea, mai ales acum, la cumpăna dintre ani, trebuie să ne gândim mai mult la ceea ce înseamnă darul timpului pentru viața oamenilor.

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur întreabă: „Ce câștig avem de pe urma vieții acesteia (pământești n.n.), dacă nu ne folosim de ea, ca să o câștigăm pe cea viitoare (cerească n.n.)?”[1].

Timpul fiind modul de existență al creaturii, veșnicia este modul de existență al lui Dumnezeu-Creatorul. Părintele Dumitru Stăniloae spune că timpul este intervalul între apelul iubirii lui Dumnezeu către om și răspunsul liber al omului către Dumnezeu[2].

Mai precis, Părintele Stăniloae afirmă că: „bucuria iubirii intratremice coexistă cu așteptarea răspunsului persoanei omenești și cu tristețea întârzierii lui: «Iată, Eu stau la ușă și bat. Dacă va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el» (Apoc. 3, 20). Timpul înseamnă pentru Dumnezeu durata așteptării între bătaia Sa la poartă și fapta noastră de a o deschide. El nu intră cu forța în inimile oamenilor. Timpul implică în acest sens și libertatea și respectul acordat de Dumnezeu creaturilor conștiente. Unirea cu El în iubire nu se poate realiza fără răspunsul liber al oamenilor la oferta iubirii Sale.”[3].

Deschiderea ușii inimii se realizează prin rugăciune și prin citirea zilnică a unui text din Sfânta Scriptură, deoarece Dumnezeu Cuvântul este tainic ascuns în Cuvintele Scripturii și se oferă ca lumină și hrană pentru suflet și bucurie a minții și a inimii.

În viața Bisericii, timpul mântuirii este trăit de omul credincios atât ca răscumpărare, prin pocăință, a timpului pierdut în păcat, cât și ca posibilitate de cultivare a talanților, ca pregătire pentru viața de comuniune veșnică în iubire cu Dumnezeu și cu semenii (cf. Pilda Talanților). În Biserică se realizează, de fapt, valorificarea maximă a timpului, ca sfințire a acestuia („Toată viața noastră lui Hristos-Dumnezeu să o dăm” – se cere în ectenie).

Omul poate realiza sfințirea sa numai prin comuniunea cu Dumnezeu Cel unul Sfânt, Cel bun și Cel milostiv. Cei mai cunoscuți sfinți în Ortodoxie nu sunt cei mai mari erudiți, ci aceia care au arătat bunătatea lor față de ceilalți. Omul ajunge la sfințenie după ce se eliberează de mândrie și de patimile egoiste, iar iubirea și bunătatea devin normă a vieții, în timp ce rugăciunea devine respirația sufletului său. Astfel, omul însuși devine rugăciune vie, permanent dialog cu Dumnezeu.

Calendarul Bisericii noastre este ecranul vieților sfințite în timp și intrate în eternitate, în viața veșnică. În „laboratorul” rugăciunii și al sfințeniei pe care-l reprezintă Biserica lui Hristos, marii Părinți duhovnicești ca purtători ai iubirii și ai sfințeniei lui Hristos, devin învățători și rugători pentru noi.

Prin urmare, creștinul este chemat să trăiască timpul vieții sale ca pe un dar primit de la Dumnezeu care însă trebuie cultivat prin iubire față de Dumnezeu și față de semenii, pentru a participa la viața veșnică din Împărăția iubirii Preasfintei Treimi. De aceea, toată lucrarea social-filantropică a Bisericii nu are numai o dimensiune morală, ci și una mistagogică-spirituală, de întâlnire a omului cu Hristos Care-i iubește pe săraci și dorește să-i ajute prin oamenii milostivi (cf. Matei 25, 31-45).

Anul 2024, în care pășim, este declarat în Patriarhia Română ca An omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor și An comemorativ al tuturor Sfinților tămăduitori fără de arginți. Avem astfel în vedere intensificarea îngrijirii celor aflați în suferință sufletească și trupească. În fiecare an adâncim duhovnicește, teologic și faptic, una dintre temele pe care Biserica le consideră prioritare în pastorație. Dacă anul trecut, 2023, în centrul preocupărilor noastre misionare și cultural-sociale a fost pastorația persoanelor vârstnice, este firesc ca anul acesta să extindem lucrarea noastră pastorală, intensificând, prin cuvânt și faptă, pastorația și îngrijirea bolnavilor.

De asemenea, să cultivăm pacea inimii noastre primită de la Hristos, prin rugăciune și fapte bune, și să ne rugăm pentru pacea între popoare, în aceste vremuri tulburate de conflicte armate. Să prețuim darul sănătății și să arătăm multă responsabilitate pentru sănătatea proprie și a semenilor noștri.

Să ne rugăm lui Dumnezeu să binecuvinteze cununa anului în care am intrat, să dăruiască poporului român din țară, din vecinătatea granițelor ei și din diaspora română, credință puternică, pace și bucurie, sănătate și mult ajutor în toată fapta bună, spre slava Preasfintei Treimi și a noastră mântuire!

La mulți și binecuvântați ani!

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Note:

[1] Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, 90, 3, în colecția P.S.B., vol. 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 1003.

[2] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Dumnezeu este iubire, în revista „Ortodoxia” , XXIII (1971), nr. 3, p. 380.

[3] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, ediția a 5-a, volumul 1, în colecția Opere complete, Editura BASILICA, București, 2018, pp. 191-192.

Foto credit: Basilica.ro / Raluca-Emanuela Ene

basilica.ro